# Grundlæggende rettigheder i EU

**A5-0064/2000**

**Europa-Parlamentets beslutning om udarbejdelse af et charter om Den Europæiske Unions grundlæggende rettigheder (C5-0058/1999 - 1999/2064(COS))**

*Europa-Parlamentet,*

– der henviser til Det Europæiske Råds afgørelse om udarbejdelse af et charter om Den Europæiske Unions grundlæggende rettigheder (C5-0058/1999),

– der henviser til sin rolle som repræsentant for befolkningerne i Den Europæiske Union,

– der henviser til, at Unionen har som mål "at styrke beskyttelsen af medlemsstaternes statsborgeres rettigheder og interesser gennem indførelsen af et unionsborgerskab" (EU-traktatens artikel 2),

– der henviser til, at Unionen respekterer de grundlæggende rettigheder, "således som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, som generelle principper for fællesskabsretten" (EU-traktatens artikel 6),

– der henviser til præamblen i De Forenede Nationers pagt og verdenserklæringen om menneskerettigheder, der blev vedtaget af FN's Generalforsamling i dens resolution 217 A (III) den 10. december 1948 i Paris,

– der henviser til sine mange initiativer omkring grundlæggende rettigheder og borgerlige rettigheder og navnlig til sin beslutning af 12. april 1989 om vedtagelse af erklæringen om de grundlæggende frihedsrettigheder[1],

– der henviser til sine initiativer vedrørende en forfatning for Den Europæiske Union, herunder navnlig beslutningen af 12. december 1990 om det forfatningsmæssige grundlag for Den Europæiske Union[2], og til beslutningen af 10. februar 1994 om Den Europæiske Unions forfatning[3],

– der henviser til konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Köln og konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Tampere,

– der henviser til sin beslutning af 16. september 1999 om udarbejdelse af et charter for de grundlæggende rettigheder[4],

– der henviser til sin beslutning af 27. oktober 1999 om Det Europæiske Råd i Tampere[5],

---

1 EFT C 120 af 16.5.1989, s. 51.
2 EFT C 19 af 28.1.1991, s. 65.
3 EFT C 61 af 28.2.1994, s. 155.
4 EFT C 54 af 25.2.2000, s. 93.
5 Vedtagne tekster fra dette møde, punkt 15.

– der henviser til, at den kommende udvidelse af Unionen og regeringskonferencen er af særdeles stor betydning,

– der henviser til, at der den 17. december 1999 i Bruxelles blev oprettet en forsamling, der skal udarbejde et EU-charter om grundlæggende rettigheder,

– der henviser til forretningsordenens artikel 47, stk. 1,

– der henviser til betænkning fra Udvalget om Forfatningsspørgsmål og til udtalelser fra Udvalget om Udenrigsanliggender, Menneskerettigheder, Fælles Sikkerhed og Forsvarspolitik, Udvalget om Borgernes Friheder og Rettigheder, Retsvæsen og Indre Anliggender, Udvalget om Retlige Anliggender og Det Indre Marked, Udvalget om Kvinders Rettigheder og Lige Muligheder, Udvalget for Andragender og Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender (A5-0064/2000),

A. der henviser til, at Unionen bygger på "principperne om frihed, demokrati og respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder samt retsstatsprincippet" (EU-traktatens artikel 6),

B. der henviser til, at "processen hen imod en stadig snævrere Union mellem de europæiske folk" (EU-traktatens artikel 1) og bevarelsen og udbyggelsen af Unionen "som et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed" (EU-traktatens artikel 2) er baseret på en generel og uindskrænket respekt for menneskets unikke, lige og ukrænkelige værdighed,

C. der henviser til, at Unionen bør respektere de grundlæggende rettigheder, "således som de garanteres ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950, og således som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, som generelle principper for fællesskabsretten" (EU-traktatens artikel 6),

D. der henviser til, at visse særlige rettigheder allerede er forankret i traktaterne,

E. der henviser til, at de grundlæggende rettigheder, som er en naturlig følge af respekten for menneskets værdighed, forudsætter en omfattende og konkret retsbeskyttelse og effektive retsgarantier,

F. der henviser til, at EU-rettens forrang og institutionernes og organernes omfattende beføjelser i forhold til enkeltpersoner gør det nødvendigt at styrke beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder på EU-plan,

G. der henviser til, at en videreudvikling af Unionens og Fællesskabets beføjelser, navnlig på det følsomme område indre sikkerhed, og den begrænsede parlamentariske og retslige kontrol på dette område, gør et europæisk charter om grundlæggende rettigheder til en nødvendighed,

H. der henviser til, at det må sikres, at Unionens udvikling ikke resulterer i uligevægt mellem sikkerheden og friheds- og retsstatsprincipperne,

I. der henviser til, at de grundlæggende rettigheder kan begrænses uden parlamentarisk legitimation, både inden for rammerne af EU-traktaten og fællesskabsretten, selv om dette er i modstrid med medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner,

J. der henviser til, at der heller ikke i tilfælde, hvor der gennemføres lovlige begrænsninger af de grundlæggende rettigheder, må ske nogen påvirkning af disses essens,

K. der henviser til, at den europæiske integrations økonomiske aspekt bør suppleres med en egentlig demokratisk og social, politisk Union,

L. der henviser til, at de grundlæggende sociale rettigheder bør styrkes og udvikles på EU-plan,

M. der henviser til, at Unionens fremtidige udenrigs- og sikkerhedspolitik med dens fremtidige forsvarskarakter skal udvikles i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder,

N. der henviser til, at der kan opstå nye konflikter i forhold til de grundlæggende rettigheder i forbindelse med udviklingen inden for f.eks. bioteknologi eller informationsteknologi, og at en europæisk konsensus omkring de grundlæggende rettigheder er et vigtigt bidrag til en global løsning på problemet,

O. der henviser til, at der er flere tungtvejende faktorer, der peger på tiltagende racisme og fremmedhad,

P. der påpeger vigtigheden af, at Den Europæiske Union og medlemsstaterne ud over at respektere hvert enkelt nationalt sprogs rolle er opmærksomme på beskyttelsen af den sproglige og kulturelle mangfoldighed i Europa og navnlig af regionernes og mindretallenes sprog og kultur, og at de med dette for øje via passende støttemuligheder garanterer EU-borgerne, at de kan bevare og videreudvikle deres egne sprog og kulturer på såvel offentligt som privat plan,

Q. der henviser til, at menneskeretten til asyl skal bevares i overensstemmelse med Genève-flygtningekonventionen,

R. der henviser til, at et EU-charter om grundlæggende rettigheder i lighed med de eksisterende ordninger for grundlæggende rettigheder i medlemsstaterne på ingen måde bør konkurrere med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention,

S. der henviser til, at EU's tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention efter de krævede ændringer af EU-traktaten ville være et væsentligt skridt i retning af en øget beskyttelse af de grundlæggende rettigheder i EU,

T. der henviser til, at processen hen imod en stadig snævrere Union mellem de europæiske folk er uløseligt forbundet med en udbygning af de borgerlige frihedsrettigheder, dvs. de politiske, økonomiske og sociale rettigheder, der er forbundet med unionsstatsborgerskabet, sideløbende med de grundlæggende rettigheder,

U. der henviser til, at et charter om de grundlæggende rettigheder, som ikke er andet end en uforbindende erklæring og endvidere udelukkende består af en ren opremsning af eksisterende rettigheder ville skuffe folks berettigede forventninger,

V. der henviser til, at et charter om grundlæggende rettigheder skal betragtes som et grundelement i den nødvendige proces, som skal munde ud i en forfatning for Den Europæiske Union,

1. glæder sig over udarbejdelsen af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, som bidrager til fastlæggelsen af et sæt fælles værdier og principper og til opstillingen af en liste over grundlæggende rettigheder, som er fælles for alle borgere og kan danne grundlag for Unionens politikker internt og over for tredjelande, og over de fremskridt, der er gjort siden Det Europæiske Råd i Tampere, herunder navnlig konstitueringen af Forsamlingen bestående af repræsentanter for stats- og regeringscheferne, Europa-Parlamentet, medlemsstaternes parlamenter og Kommissionen;

2. konstaterer, at et bindende europæisk katalog over grundlæggende rettigheder vil give den europæiske integration et stærkere retsetisk fundament, tydeliggøre den fælles retsstatslige basis og kan bidrage til mere transparens og klarhed for borgerne;

3. giver tilsagn om sin fulde støtte og medvirken ved udarbejdelsen af et EU-charter om de grundlæggende rettigheder;

4. konstaterer, at anerkendelsen og udformningen af grundlæggende rettigheder og borgerlige frihedsrettigheder i bund og grund er parlamenternes opgave;

5. pålægger sin delegation i Forsamlingen til udarbejdelse af et charter til udtrykkeligt at arbejde på gennemførelse af kravene i denne beslutning;

6. agter til sin tid at træffe afgørelse om godkendelsen af charteret ved afstemning i plenum, og anser det for hensigtsmæssigt på forhånd at tilkendegive målene for et charter om grundlæggende rettigheder, jf. nedenstående;

7. konstaterer, at den endegyldige godkendelse af et charter om de grundlæggende rettigheder i høj grad er afhængig af, at dette charter:

a) fuldt ud bliver retligt bindende ved optagelse i EU-traktaten,

b) underkaster enhver ændring af charteret samme procedure som det oprindelige udkast, herunder Europa-Parlamentets formelle ret til at afgive samstemmende udtalelse;

c) indeholder en bestemmelse om, at enhver lovlig begrænsning i de grundlæggende rettigheder under alle omstændigheder kræver Parlamentets samtykke,

d) indeholder en bestemmelse om, at ingen af charterets bestemmelser kan fortolkes restriktivt i forbindelse med den i artikel 6, stk. 2, i EU-traktaten garanterede beskyttelse,

e) anerkender, at de grundlæggende rettigheder er udelelige, således at charteret omfatter samtlige EU's institutioner og organer og alle disses politikker, herunder anden og tredje søjle, inden for rammerne af den kompetence og de funktioner, som traktaterne har givet dem,

f) er bindende for medlemsstaterne, når de anvender eller gennemfører bestemmelser i fællesskabsretten,

g) omfatter så grundlæggende rettigheder som organisationsretten og strejkeretten,

h) får en innovativ karakter, idet det giver menneskene i Den Europæiske Union en effektiv retsbeskyttelse også over for nye trusler mod de grundlæggende rettigheder, f.eks. inden for informations- og bioteknologien, og gennemfører en ny grundretskonsensus, og bekræfter f.eks. i forbindelse med kvinders ligeberettigelse, ikke-diskrimination generelt og miljøbeskyttelse som en integrerende del af de grundlæggende rettigheder;

8. vedtager at afholde et videnskabeligt kollokvium med det formål at rådgive Parlamentet og gennemføre en offentlig høring af repræsentanter for det civile samfund;

9. går stærkt ind for initiativer til en bred samfundsmæssig debat i medlemsstaterne, der omfatter arbejdsmarkedets parter, ngo'er og andre repræsentanter for det civile samfund;

10. ønsker anerkendelse af de bidrag, organisationer i det civile samfund kan yde i forbindelse med udarbejdelsen af charteret;

11. foreslår, at ansøgerlandene får observatørstatus i Forsamlingen til udarbejdelse af charteret, og at der etableres en kontinuerlig debat inden for rammerne af Europa-konferencen;

12. understreger, at charteret ikke må erstatte eller svække medlemsstaternes bestemmelser vedrørende de grundlæggende rettigheder eller begrænse dem;

13. støtter Forsamlingens vedtagelse om, at udarbejdelsen af charteret påbegyndes ud fra den antagelse, at det får fuld retsgyldighed;

14. understreger, at det ud over de rettigheder, som allerede er forankret i EU-traktaten, er nødvendigt i charteret at optage de bestemmelser, der finder anvendelse på Unionen, fra de folkeretlige konventioner, som er blevet undertegnet af medlemsstaterne inden for De Forenede Nationer, Europarådet, Den Internationale Arbejdsorganisation og Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa;

15. opfordrer regeringskonferencen

   a) til at sætte integrationen af charteret om grundlæggende rettigheder i traktaten på dagsordenen under hensyntagen til dette punkts betydning for processen hen imod en stadig snævrere union mellem de europæiske folk,

   b) og give Unionen mulighed for at blive kontraherende part i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med henblik på at etablere et snævert samarbejde med Europarådet og med passende midler søge at undgå eventuelle konflikter eller overlapninger mellem EU-Domstolen og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol,

   c) til at tilføje en henvisning til det europæiske sociale charter og til de væsentlige konventioner fra ILO og FN i henvisningen til den europæiske menneskerettighedskonvention i EU-traktatens artikel 6;

d) samt at sikre alle individer under charterets beskyttelse adgang til EF-Domstolen, således at de eksisterende ankemekanismer udbygges;

16. pålægger sin formand at sende denne beslutning til konventionen til udarbejdelse af et charter om Den Europæiske Unions grundlæggende rettigheder, regeringskonferencen, Rådet, medlemsstaternes parlamenter, Kommissionen, Domstolen og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.